

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Pénteken, Januárius' 23dikán, 1824.

Török Birodalom.

Konstantinápoly, Dec. 24d. A' Nagyúr f. h. 13d. az eddig volt Nagyvezér Seid Ali Basától elvétette a' Birodalom' peccétjét, melly azonnal az ez előtt kevés hetekkel visszatért Esseid Mehmed Said Galib Basának adatott-által. Alig történt valaha olly kineveztetés, mellyel a' nép annyira meg lett volna elégedve, mint ezzel. Minthogy Galib Basa, előbbeni hivatalaiban, mint Reis-Efendi (Birodalom Cancellarius), Franciaországgi Nagykövet (1802), 's különböző tartományok' Helytartója, újabban pedig Hallet' üldözése miatt számkivetésében nagy nevet szerzett magának, ennélfogva nem lehet csudálni, hogy ismét felmagasztaltatása nagy reménységekkel tölti-el a' közönséget ezen mostani környülállások között. Said Ali Basa Galipolba küldetett számkivetésbe, de a' kegyelemből nem esett-ki 's javait sem veszté-el. A' Galib Nagyvezérré lett kineveztetésével megüresült Brussai Helytartóságot, mellyel a' Bosporusi seregek' Fővezérsége is egybe vagyon kötve, a' Szultán f. h. 19d. Jancsár-Ága Hussein Basának adta, mint a' kinek vigyázásának és keménységének lehet tulajdonítani, hogy a' köz csendesség állandóul feltartatott, 's a' ki mostani helyheztetésében szint' olly félelmes leszen a' Yamakoknak, mint volt eddig a' Jancsásoknak. Hussein Basa olly nagy kegyelemben áll a' Szultánnál, hogy ez legidősb leányát feleségül fogja neki adni. — U-

gyan ez idő tájban az eddig volt Reis-Efendi, Sadik-Efendi is elmozdított hivatalából, 's a' volt Kiaja-Beg (Belső Miniszter) tétetett helyébe; 's ez a' választás is igen tetszik mind a' Közönségnek mind a' külső Követségeknek. Sadik-Efendi, az eddig volt Kiaja-Beg' Suleiman Efendi' helyébe lépett, a' ki Pattantyússág Felvigyázójának neveztetett-ki. — Dschanib Efendit nagy tiszteletben tartja ugyan az új Nagyvezér, hanem ő, miolta a' Divanban a' nagyobb rész békeségen dolgozik, mind inkább vissza kezdi magát vonni a' hivatalos dolgoktól.

A' hadi történetek erősen foglalatostkodtatak 's nyughatatlanították egyszersmind minapában az Igazgatást. A' Korinthusi fellegrvár' általadatását, mellynek őrizete szinte hat hónap olta küszdött már az éhséggel 's csaknem semmire leolvadott, még csak könnyen elszivelték. Nagyobb bosszúságot okozott azon tudósítás, melly szerint az Insurgensek újra megfészkelék magokat Negropontban, 's alkalmasint Karistót is megszállották; és a' mint hallik, Mitylenében szerencsésen kikötöttek. De még ennél is nagyobb fontosságuk azon történetek, mellyek a' nyugoti táborozás helyén adák-elé magokat.

Jöllehet ugyanis itten nem tudatnak egész valóságokban az Acarnaniai újabb tudósítások; de a' Scutarii Basának előleges jelentéséből annyi még is bizonyos, hogy Mesalongiból és Anatolikóból visszavonúltak a' török seregek. A' mint ezt ez előtt két hónappal megjöven-

dőlék némelly dologhoz értők. Nem lehet ugyan mondani, hogy az idei hadviselés' planuma oktanul lett volna kidolgozva 's a' Fővezérnek is valóban megvala az ő hadi érdeme; hanem a' megkivántató eszközök, mellyekre szüksége volt, nem adattak meg neki, 's előre el nem látható szerencsétlenségek által, mellyekről ő nem felelhetett, minden iparkodásai semmivé tétettek. Patrasi Jussuf Basa alatt a' 8000 Albániaiaknak az idei táborozásra néve elhatározó lazadása, melly Lutrakiban August. 11d. ütött ki, 's 24 óra alatt az egész sereg-nél közönséges leve, egy kevesebb ügyességgel bíró Fővezért mint a' millyen a' Scutarii Basa, minden valóságos megtámadó munkálódásról lemondattak volna. Roszszabbá leve pedig az ő helyheztetése, midőn Marco Bozzari, eleinte egyedül azon szándékkal, hogy Mesalongit megmenthesse, seregét azon fontos helyen egybegyűjtötte, 's megértvén utóbb az Albániaiak' elpártolását, Aug. 24d. nagy merészséggel és sebességgel ütött a' Törökökre Karpinissinál. Ez a' csapás ugyan csupán előseregét érte a' Scutarii Basának, de azért egész seregébe nagy félelmet öntött. Kevéssel ezután oda hagyá a' Kapudán Basa Patras előtt tartott helyét, ollyas okoknál fogva, mellyek még homályban vagynak, hanem szabad fordúlással. Mind ezen kedvetlen környúlallások' ellenére, elhatározá magát Mustapha Basa, hogy utját Livadián keresztül a' Lepantói tengerből felé folytassa. Sept. 11d. az őtet feltartóztatni akaró Insurgenseget Karpinissi és Karavari között, Kalidoniában, melly Sulinál erősebb hely, megtámadta, 's hátravonulásra kényszerítette. 'S ez vala az utolsó számbavehető ütközet. Így sietett ő, járatlan hegyek között, mind untalan szágnydozók által üldözötve, csaknem minden eleség nélkül célja felé olly vi-

tézséggel és ügyességgel, mellyet maga ellensége is megismert, 's midőn visszavonulása 's semmivé-tétetése bizonyosnak tartatnék 's mindenfelé hirdettetnék, Sept. végével Vrachoriba megérkezett. Itten találta Omer Vrionét 's ennek 4000 főből álló serege vala minden segítsége, mellyel egész megmaradott hada valami 15.000 emberre telhetett. A' Patrasi Jussuf Basa, a' Portának egyik hűséges Helytartója, ki az Albániaiak' elpártolása olta mindent elkövetett, hogy a' hibája nélkül rajta esett szerencsétlenséget újra helyre hozhassa, Katokiben az Aspro-Potamus' szakadásánál jött-egybe Mustapha Basával. Jussuf a' Moreai kastelyból Anatoliko alá ágyúkat hordatott, minthogy azokkal a' sereg éppen nem bírt, 's Mustapha Basával mind ketten csaknem minden nap köz Pattantyús szolgálatot valának készek tenni. Ezen előkészületekben 's a' seregek élelméről való gondoskodásban eltelt egész Octóber. Úgy hogy csak Nov. 6d. kezdettek hozzá Antoliko' körülkerítéséhez. Még ez idő tájban igen különbözők voltak mind két részről a' had' kimeneteléről való vélekedések; az Insurgensek nem minden félelem nélkül, a' Portának Epirusban és Albániában lévő barátai nagyobb hiedelemben biztatgatak magokat jó reménységgel.

De se eskölcsi se testi állapotja nem olly karban vala az Ármadának, hogy a' kik a' dolgok' helyzetét jobban ismerték, magokat jó reménységgel biztathatták volna. Ugyanis a' Mustapha Basa tulajdon Militziája, hadi erejének java, és a' vízeszű 's gyanús Albániaik között való bizodalmatlanság és szakadás, 's azon szövevényes titkos egyetértések és mesterkélések, mellyekben ezekkel az Insurgensek valának, végre a' hosszas késedelmezés 's a' már akkoráig is szenvedett sanyarúságok, megtörék az Ármada' lel-

két; hanem a' Fővezérnek állhatatossága talán mind ezen nehézségeket meggyőzte volna még, ha az élelem' és hadi-eszközök' szüke, 's a' hadi gazdaskodásbeli tisztviselők' haszontalansága és hívségtelensége miatt, a' pénz nem léte, minden erejét le nem verte volna. Mind ezek mellett a' külső környülállások is annyira kellemetlenek valának, 's az ostrom alatt levő helyek olly nyakas ellentállásra latszának elkészülve lenni, hogy a' legvitézebbek is elveszték minden bátorságokat. A' tél is különösen korán béállott az idén, úgy hogy Nov. elején már hó terítette a' mezőket. Antolokinónak valami 1500 ember őrizete volt, Mesalonginak több 400-nál. 'S ezen utóbbi hely, melly az egész had' sorsára nézve most nevezetesebb volt mint a' Korinthusi tengeröböl, esztendő óta hirtelen készített bástyáknál fogva igen megerősített, 's különösen a' posványos helynek mesterséges áradássá való tétele által, csaknem lehetlenné leve a' hozzájárulás.

Azonban Nov. közepéig 's hihetőképén a' végéig is mind egyre folytak az ostromló munkálódások, jöllehet az ostromló seregek bal szárnyát fenyegető száguldó Insurgensekkel gyakran egybe kellett csapni. Ekkor tájban, a' Kapudán Basa által a' tengeröböl' bójárasánál hagyatott hajók, vagy azért hogy a' rossz idő kénszerité erre őket vagy pedig valami még eddig ismertlen okokból, eltávozának; hanem azonban a' rég' várt görög Flottila sem érkezett még meg, a' mint gondolni lehet. Mi történt ezután, arról nincsenek tudósításaink. De hogy a' Basák falhagytak a' dologgal, 's Vrachoriba kéntelenített vonulni, arról többé semmi kétség nincsen.

Ezen nevezett hadviselésnek szerencsétlen kimenetele, nem olly dolog, mellyet a' Porta kevésbe vehetne, 's ez

utóbb, kivált az Albániai tartományok lakosainak kétséges gondolkozására nézve, igen is veszedelmes következéseket vonhat maga után. Hogy pedig az Insurgensek meríthetnek e belőle valóságos hasznot, az bizonytalan dolog. Az ideai táborozás' kimenetelét, mellyet nem a' Porta vezérei ügyetlenségeknek vagy élénkségeknek, hanem a' felffordult kormány-és gazdaskodásbeli rendszabások sikeretlenségének lehet egyedül tulajdonítani, az Insurgensek' barátai, szokás szerint az ők érdemének tartják, jöllehet a' Karpinissii megtámadáson kívül, ez is pedig Bozzari' kora halála miatt, alig hajtattott félig is vegre, semmi különös vitéz tettel nem dicsekedhetnek. Hírlelik azonban, hogy Patrást rövid időn ostromolni fogják; 's a' szárnyaló számos hírek szerint, Colocatrini már valami 6 — 8000 embert gyűjtött egybe ezen nevezetes hely körül. Ellenben Konstantinápolyban néhány nap óta azt állítják, hogy a' Kapudán Basa' hajós-serege haladék nélkül a' tengerre száll ismét, 's új nagy fordulást szándékozik tenni. Leghihetőbb azonban, hogy az esztendőnek sanyarú szakasza, mind két részről nyugvást fog parancsolni.

Spanyol Amerika.

Havannából Nov. 25d. indult levelek jelentik, hogy a' hajdan Új-Spanyol Orszaghoz tartozott Yucaten és Campeche nevezetű tartományokból egybeállott Státus, az idegen gyapjú-portékák' bévitetését tellyességgel megtiltotta. — Mexikóban Oct. 16d. költ levelek azt tartják, hogy azon utóbbi öszveesküvés' tagjai, mellynek czélja az Yturbide újra való felmagasztaltatása vala, többnyire katona személyekből állának, 's hadi törvényszék elébe idéztettek. Egy Obers-

ter és hét Al-tisztek közülök halálra ítéltettek.

C h i n a.

Júl. 15d. Cantonból indult magános-levelek ezeket közlik: „Manillában, Lucon' (Philippi szigetek) fő-városában pártosság ütött ki. Egy Katona-tiszt, esászári cím alatt függetlennek hirdeték magát 's a' várost elfoglalta; hanem a' Kormányzó néhány órai viadal után a' pártost megverte és elfogta. — Macaóban igen kétséges állapotban vagnak a' dolgok. Arriagát (a' Portugalliai kir. Kormányzót) a' lakosok kitevék tisztességéből. Goaból, a' Portugallia birtokok fő helyéről azonban egy Fregát jöve ennek segítségére. De Macaói lakosok nem akarák Goa hatalmát megismerni, 's a' Fregáttal most már hadban vagnak. Kevéssel ez előtt a' Chinaiak is bele elegyedének e' dologba, 's azt alkalmasint el is végzik rövid időn.

Francia Ország.

A' Jan. 8d. Moniteur egy az előtt való nap költ királyi határozást közöl, melly szerint Vicomte Chateaubriandot, Francia Országi Páirt és Külső-Minisztert a' Király, megelégedésének jeléül 's hív szolgálatjainak jutalmául, továbbá Herczeg Doudeauvillét Francia Országi Páirt és Státus-Minisztert a' szent Lélek (vagy francia kir.) Rendnek Commendátoraiul nevezte-ki; Báró Vitrollest pedig Státus-Miniszterré 's a' titkos tanács tagjává tevé.

Jan. 11d. következő kir. határozást közöl a' Moniteur: „Lajos, Isten' kegyelméből 's a' t. Toulousei Cardinális-Ersek rokonunknak egy pásztori-levelet terjeszteték előnkbe, melly 1823.

Oct. 15d. költ 's a' nevezett városban Manavit Ágostonnál nyomtattatott; 's fontolóra vettük, hogy bár az Országunkbeli Püspököket illesse is az a' jus, hogy Minket a' Vallásra nézve szükségesnek vélt jobbítások és változtatások iránt megkeressenek, ezen jussokat mindazáltal pásztori-leveleknél fogva nem gyakorolhatják, minthogy azok csupán Megyékbeli Híveikhez intéztetnek 's egyedül azon célból adattathatnak-ki, hogy a' Hívek elébe kiszabott vallásos kötelességek világosíttassanak-meg általok; mivel pedig a' mi rokonunk a' Toulousei Cardinalis Ersek, pásztori-levélenek színe alatt, olly propositiókat hirdetett-ki, mellyek a' közönséges jussal, az Ország' törvényeivel, 's királyi koronánk' prae-rogatíváival és függetlenségével ellenkeznek; azért is Pecsétörzönknek az Igazság Miniszterének jelentésére, megkérdezvén az iránt Status-tanácsunkat is, kinyilatkoztattuk és kinyilatkoztatjuk, rendeltük és rendeljük a' mi következik: 1) Rokonunknak a' Toulousei Cardinalis-Erseknek Manavit Ágostonnál nyomtattatott pásztori-levele törvénytelen lévén, az ezennel megtiltatik és elnyomattatik. 2) Az Igazság Minisztere és Belső Miniszterünk, a' mennyiben kit-kit illet a' dolog, meghatalmaztatnak jelenvaló rendelkezésünknek végrehajtására nézve, mellyet a' törvények napi-könyvébe bé kell iktatni. Költ a' Tuilleriák palotájában Jan. 10d. az idvességnek 1824d. uralkodásunknak 29d. esztendejében. — Lajos.“

Egy kir. határozás szerint, a' Coloniákra nézve őrizetül rendelt Gyalogságot egészen a' Hadi-Miniszterium fogja kiállítani. Különös seregekkel nem szaporíttatik a' Coloniákbeli katonaság, kivéven a' sáncz-ásó Bataliont Indiában és a' Policzaj-katonákat 's Sappeuröket, a' kiknek önnvállalkozottak szedetnek. A' Coloniákbeli erősségeket illető plánumok,

a' Hadi Miniszterségnél az Ingenieur-tisztség Biztossága elébe terjesztetnek.

Portugallia.

A' Gaceta de Lisboa Dec. 19d. így ír: „A' mult hónap 15d. költ Udvari Ujságban egy kir. Decrétum tétetett közönségessé (közlöttük mi is) melly minden ezen kir. Státusokbeli honni és külföldi lakosoknak tilalmazza, hogy az idegen Országokban Portugallus nyelven megjelenő folyó-írások, vagy könyveket meg ne szerezzék, míg csak azoknak jártatására engedelmet nem nyernek. 'S ezen rendszabás annyival is inkább szükségessé leve, minthogy a' pártoskodásnak faradhatatlan elősegítőji, kiket csupán az Anarchia táplál, nem szűnnek-meg rágalmozásokat terjeszteni, hamis állításokkal töltvén-el könyveiket az itteni Igazgatás ellen; változhatatlan igyekezetek lévén még az is, hogy gyors állhatatossággal intézzék megtámadásaikat minden törvényes Igazgatások ellen. — Sok idegen Ujság-levelek nemkülönb, mellyeknek szerkeztetőjik olyan személyek, kiknek az Európát 30 eszentendők olta pusztító principiumok' terjesztésében hasznok forog, avagy a' pártos systema' előkelő hősei által fizettetnek, szemtelen hazugságokat is terjesztettek-el. Illyen p. o. az, mintha a' mostani kir. Igazgatás boszszuállás' és üldözés' lelkétől vezettetnék. Ennek megmutatására azonban nem tudnak bizonyságokat hozni-fel, 's a' mellyeket pedig mi mutathatunk, azok őket egyenesen meghazudtolják. Vallyon, mellyik Igazgatás lehetne az, melly midőn a' pártoskodásból, melly intézeteinket semmivé tévé, a' királyi-széket megalacsonyítja, 's az oltárolat megfertőzteté, kiszabadul, magát olly mérséklettel viselhetné, vala-

mint a' miénk? Mihelyt ugyan is Ő Felságének királyi jussai helyreállítatak, azonnal köz bocsánat hirdettetett minden eüdig elkövetett dolgokra nézve, 's a' legszembetünőbb Demagógusok sem üldözttettek. Igaz ugyan, hogy a' kik azolta a' hajdani hibákba estek, azok keményen büntettetnek. De vallyon ki hibáztathatná az ollyan Igazgatást, melly a' pártoskodástól alig menekedvén-meg, bünteti azokat, kik újra azt akarják nyakára hozni. Vessük oda csak figyelmünket, mit szoktak efféle esetekben tenni más Igazgatások, meg fogjuk látni, lehet e valakinek oka, a' miénk ellen panaszt támasztani. — Madeirában gyalázatos egybeesküvés ütött-ki, 's Igazgatásunk azon igyekeztvén, hogy a' csendességet és békességet minden kir. birtokokban egyiránt fentarthassa, oda törvényes Biztosságot küldött, mellynek vizsgálatai sok valóságos 's nem csekély vétésekben leledzőket napfényre hoztak, 's a' leghibásabbaknak sem leve nagyobb büntetések, mint hogy Angolába küldettek számkivetésbe. Ha az ember megolvassa a' Biztosság' itéletét, meg fog győződni felőle, hogy ezen büntetés sokkal kissebb volt, mint a' törvénynek szoros értelme kívánta volna; hanem a' Biztosság olly útasítással bocsáttatott-el, hogy okos mérséklettel éljen. Ezen meglett dolgok elégséges feleletül szolgálhatnak a' pártos Ujság-leveleknek nyakaságokra, mellyek egyedül azon iparkodnak, hogy a' törvényes Igazgatás és annak népei között konkolyt hintsenek-el pokolbéli céljaiknak elérhetése végett. — Nagylelkű kiméllésének új bizonyságát adta végre Ő Felsége azon kir. tanácsa által hozott határozásával, hogy kegyességét mind azokra kész kiterjeszteni, valakik political vélekedéseik miatt raboskodanak.“

Spanyol Ország.

Madridból Jan. 2d. indult tudósítások szerint kir. Decretumál fogva határozatlik, hogy minden Spanyol-Amériikai birtokokban pompás Te Deum tartassék az Istennek ama védelméért, melyet a' pártosság' vaszedelmei közben a' Kirally l's annak Familiájával tapasztalt; és hogy az említett birtokokban a' spanyol Monarchiának ugynevezett politicai Constitutiója örökre eltöröltessék, a' constitutiós tiszti-hivatalok' foglalatossága ezennel megszűnjék; a' Cortesi-gyűlés által felállított nemzeti Militzia eloszlatassék; a' szerzetes Papok Conventjeikbe vissza térjenek, mellyek a' magok birtokaiba minden kivétel nélkül újra iktattassanak-bé. 'S ezen Decretumnak végrehajtására meghatalmaztatnak: minden Vice-Királyok, törvényszékek, Kapitányok, Generálisok, Kormányzók, és Felvigyázók, valamint minden Indiai 's az ottani-és Philippi szigeteki Érsekek, Püspökök, Decanusok, Káptalanok 's Anyaszentegyházak.

Éjszak-Amériikai egyesült Státusok.

A' Senátusnak Dec. 10d. tartott ülésében az javaltatott hogy azon levelezések, mellyek az Amériikai kereskedők kármegtérítésbeli kereseteikre nézve, a' franczia Igazgatás, 's a' nála meghiteltett Amériikai Követ között folytattattak, a' Congressus elébe terjesztetnének. — New-Yorki Ujságok jelentik hogy Monroe Úr, engedvén barátai' szorgos keréseinek, a' Praesidensi Candidatusok között harmadszor is meg fog jelenni. (A' Praesidens négy esztendőre szokott választatni, 's még mind eddig senki sem viselte tovább ezen hivatalt nyolcz esztendőnél.)

B é c s.

Ő Cs. K. Felsége f. h. 15d. költ felséges határozásánál fogva, Cs. K. Tanácsos és Bécsi Policzáj Fő Director Báró S i b e r Ferencz Urat, elkorosodott idejére nézve szükséges nyugodalomra bocsátani, 's ötven három esztendőt meghaladott serény és hív szolgálatjaival való felséges megelégedésének bizonysgául, nem csak 4000 ft. egész fizetését meghagyni, hanem még 1000 ft. pótolékot is rendelni kegyelmeson méltóztatott.

Ő Cs. K. Felsége, mint az Ausztriai Császári Leopold Rendnek Nagymestere, minekutána ezen Rend' innepét annak rendszabásai szerint Vízkereszt után eső Vasárnapra rendelni, 's előre már Jan. 4d. a' Bécsi Érsek Herczeget, született Gróf Firmián Leopold Maximiliánt annak Praelátusává és Nagykeresztesévé tenni méltóztatott volna, a' nevezett Rendnek innepi vitéz köntösben öltözködött Nagykeresztesei, Commendátorai, Kiskeresztesei és Tisztviselőji, valamint a' Cs. K. Udvari pompához tartozó minden személyek is Jan. 11d. délelőtt tíz órakor az udvari titkos tanácsházban egybegyülekezének. Ekkor a' Rend Decánusának Felmarsal Gróf Bellegardenak jelentésére Ő Császári Kir. Felsége a' nevezett szálában megjelent, 's a' trónuson helyett foglalván kegyelmesen megengedni méltóztatott, hogy a' nagy előszobában várakozó Nagykereszt Candidatusát a' Bécsi Érsek Herczeget, a' Rend Decánusa a' Herold előttök menvén, bévezethesse. A' trónus lépcsőjéhez eljutván a' nevezett Candidátus, letette ottan a' felséges Nagymester kezeibe a' hitet, ki is az előtte térdeplő Érsek Herczegnek a' Rend Nagykeresztjét a' nyakába akasztotta, 's az ezért a' Monar-

cha' kezét megcsókolván, Ő Felsége őtet megölelésével méltóztatott kegyelmesen boldogítani. Vége lévén ezen fényes és érzékeny jelenésnek, Ő Cs. K. Felsége a' nevezett Rendnek számos tagjaitól, kik már a' Rendnek ékességeivel bírtak, de még a' hitet le nem tehettek 's Vitézekké nem tétethettek, a' szokott hitet elfogadván, őket Vitézekké is tenni méltóztatott. Ezzel felkelvén Ő Cs. K. Felsége trónusáról, az egész Udvari pompával, előtte menvén az egész Rend, az udvari templom Oratoriumaiba elindult. A' templomban az Érsek Herczeg mint Rend' Praelátusa vitte véghez az isteni tiszteletet, 's Ő Felsége a' nagy Mise alatt bényújtotta szokott áldozatját. Az isteni tisztelet után hasonló rendel tért vissza Ő Felsége a' titkos tanácsházba, honnan kevés időre a' maga belső szobájiba menvén, onnan csakhamar trombita és dobbszó alatt tartá pompás bemenetelét a' fényesen felékesített Czeremónias-szalába, hol az Ő Felsége 's a' Cs. K. Korona Fő Herczeg Ferdinánd és Cs. K. Fő Herczeg János mint Leopold Rend Nagykereszteseinek számokra készített asztalnál, menyezet alatt helyet foglalt. A' trónus' lépcsőjénél három asztal volt terítve, mellyeknél a' Rend' többi tagjainak vala szerencséjük ebédelni. A' trónus jobbja felől a' Császárné Ő Felsége, a' Cs. K. Familiának számos Tagjaival 's az udvari pompájához tartozó személyekkel méltóztatott szemlélni ezen inneplést, mellyet a' cs. kir. Udvari Capella muzsikája különösen dicsőített. Az ebéd alatt számos diplomaticai Karbeli személyeknek vala szerencséjük beszélés végett Ő Cs. K. Felségehez szólíttatni, ki is vége lévén az ebédezésnek, előbbi fényes kísérettel tért vissza szobájiba, 's ezzel a' Rend' innepét bevégezte.

(Közelébbi levelünkben a' 45d. lap. 2d. felén alólról a' 7d. sorban Primás helyett olv: Érsek.)

*Jan. 22d. a' Státus-papiró
sainak közép-árrok:*

Státus Kötelező levele 5 pCtmal Conv. P. 84 9/16
Ugyan az 2 1/2 pCtmal — Sorsvonásos Költsön
1820-ról C. P. — Ugyan az 1821-ről 100 f. C. P. —
Bizonyítás 1821d. Költsönről 100 ftért C. P. —
Bécs Városi Bankó Obligatiók 2 1/2 pCtmal 39 5/8;
100 for. C. P. 249 7/8 for. V. Czban. 1 Bank-Actia
942 for. C. P. Cs. Arany —

Magyar Ország.

Hajnásköi és Vécsei Bárá Vécsey Miklos Ő Excja T. N. Szathmár Vármegye' Fő Ispánja Tudós Ribédi Péterfi László Urat, ifjú Gróf Degenfeldek' Nevelőjét, azon T. N. Megye Tablabilirójának méltóztatott kinevezni.

R. Komárom, Jan. 17d. 1824. A' tudományokat kedvellő lélek örül, ha alkalmas és célirányos tanítói intézetekre talál: kettőzötti örömét, ha az elmerítő Mu'sáknak vidám templomait lelifel Hazájában. Mert az Egnék csak ezen leányai még azok, kik Ásiai komolysággal teljes Nemzetünknek szívét, mind eddig egészen magokéva nem tehettek, és a' mai idő kegyes Geniussának ellenére is, e' sokfélekep' megaldatott földön csak kevesektől tiszteltetnek.

A' R. Komáromi Reformátusok fényes Gyülekezete jeles példát adott abban, mint kelljen az igazan boldogító tudományokat gyamolítani. — 1796 emelt a' Mu'sáknak egy olly szép Architecturaju, allés nagy udvarral diszes, szóval első látásra meglepő épületet, mellyben való lakozást a' legjobb izlés sem szégyenlheti. Mar maga a' hely igen szerencsésen van választva: a' Város' csen-

dessebb osztaljaban az égés ellen bátorsá-
gossá téve, többnyire diszes kertek között
emelkedik fel ez az Athenaeum; melly
ennek újabb diszt, és fényességet ad. —
A' pompás külsőknek megfelel az belső
alkotás is egészen. Öt tágas Szálákban
tanítanak ugyan annyi Tanítók. T. Pro-
fessor Tüdő s József Úr 21 Logicust,
Poctát, és Rhetort, (kik közül 14-en kül-
földiek) Corrector Talyga István Úr
55 Syntaxistát, és Grammatistát (kik kö-
zül 17-en Vidékiek) Subrector B á n A n-
drás Úr 60 Conjugistát, és Declinistát
(kik közül 11 külföldi) Praeceptor A l-
m á s i József Úr 66 nagyobb Elementá-
riust; Praeceptor C s i n o s Mihály Úr
130 kisebb Elementáriust. Mindössze
tehát 332 ten vettek tudományos oktatást
ebben az Intézetben a' közelébbi Oskolai
Eszteendőben.

Ezen tanuló sereg szorgalmatosságá-
nak ébresztésére a' R. Komáromi Reform.
Hivek kegyes bőkezűsége nem kevés sti-
pendiumokat szerzett. Ezen hét száz fo-
rintra és 22 krajtzárra megy ezteendő-
ként az a' summa, melly itt őszi Examen
végén a' jelesebb Tanulóknak ki szokott
osztatni. Haládatosan fogja nevezni a' ké-
sőmaradék a' Csejtey, Csajágy, Töl-
tésy, Czike, Keszegh, Csepy, Se-
bestény neveket, kik ezen Intézetet szá-
zakkal, 's ezerekkel gazdagították: nem-
különben a' R. Komáromi T. Esperestsé-
get, melly ezen Centralis Oskolat atyai-
képen dajkálja, és segíti: mindeneknek
felette pedig a' R. Komárom Bef. Gyü-
lekezetet, mellynek lelkes Magyar Tagjai
ezen tudományos Intézetre a' magokéből
2346 forintot költenek ezteendőként; a'
Tanító Urakat (a' T. Professoron kívül)
tiszteséges asztallal tartják; már is 1280
darab Könyvből álló szép Könyvtárt álli-

tottak-fel, és szaporitanak; 's ekképen
megmutatják, hogy előttök az elme' meg-
világosítására, és a' szív' formálására
nézve semmi áldozat nem lehet drága.

E r d é l y.

M. V á s á r h e l y, Jan. 8d. 1824. A'
mult 1823d. ezteendő Dec. hónapja 23-an
a' Cs. Királyi Felségnek Kamárassa, a'
Thrésia nemes Katona Rendjének Vitézze,
dicsőségesen uralkodó Fejedelmünk Ő
Felsége nevét viselő Lovas Regementnek
Tulajdonossa, és Lovassag Generalissa,
Mélt. L. Báró Zagoni Szentkereszti
'Sigmond Úr Ő Excellenziaja az élet és
halál Urának kegyelméből 78 ezteendő-
re terjedett munkás földi életét az örök-
kévalósággal felváltotta. A' dicső ma-
gyar Hérósnak meghidegült teste Dec.
27d. indittott-el Városunkból katonai
gyász pompával a' nyugalomnak helyé-
re Szőkefalvára, minekutána Prof. Tiszt.
Tud. Antal János Úr, az egybegyült ne-
mesi és katonai Vitéz rendek előtt, ismer-
etes külső kellemetességgel és elmébéli
mély belátással koporsója mellett egy rö-
vid, de fontos beszédet tartott volna a'
lelki Vitézről. Minden bizonnyal a' mi-
csak léssen a' Magyarok nemzete 's ha-
zája, tündökleni fognak a' Szentkeresz-
tiek a' Magyar egen, a' kik közül csak
a' közelébb mult 5 ezteendő alatt is két
Generálisok és egy Oberster tették-le
Európa, 's különösen a' nemes Anglus
nemzet előtt ismeretes fegyvereiket a'
kérelhetetlen halálnak kezébe. Adjon a'
mi Istenünk a' magyar Nemzetnek jöven-
dőben is a' nagy Szentkeresztiéhez ha-
sonló nagy Férjfiakat, kik a' hazának
boldogságára és dicsőségére folytassák
múlándó életüket!

